

Kampanijos metu buvo pateikta daugybė kaltinimų dėl balsų pirkimo. Per pasirengimą pirmajam rinkimų raundui, buvo užregistruota virš 200 oficialių skundų bei pradėti 13 policijos tyrimai dėl tariamo balsų pirkimo. Teisinis balsų pirkimo apibrėžimas yra platus ir apima daugybę veiksnių bei paskatų, tokių kaip maisto tiekimas kampanijos renginiuose ar rinkimų nuvežimas balsavimo vietose. 35 Nors atrodo, jog vyrauja didelis pasitikėjimas politine ir rinkimų sistema, dažni kaltinimai balsų pirkimu rinkimų metu gali stipriai sumažinti visuomenės pasitikėjimą.

Nors kampanijos finansavimas yra visapusiškas, o šis taisyklių laikymasis yra prižiūrimas, tam tikri politinės partijos finansavimo aspektai yra nepakankamai reguliuojami. Politinės partijos nariai gali prisidėti prie partijos finansavimo pradiniu, periodiniu ar kitokiu nario mokesčiu, kurio dydis yra nustatytas partijos statuose. ESBO (Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija, angl. OSCE) Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (angl. ODIHR) rinkimų vertinimo misijos (angl. EAM) pašnekovai pastebėjo, jog piktnaudžiavimas nario mokesčiu yra būdas išvengti finansinės paramos apribojimo bei finansinės paramos draudimo iš juridinių asmenų.

Norint padidinti politinės partijos ir kampanijos finansavimo skaidrumą, turėtų būti nustatyti racionalios politinių partijų narys mokesčių apribojimai. 40

Pagal daugelį ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro rinkimų vertinimo misijos pašnekovų, politinė partija ir kampanijos finansavimo sistema yra skaidri ir užtikrinanti nešališkumą vis dalyvių atžvilgiu.

Kaip bebūtų, keletas mažesni naujai sukurti politiniai partijų skundai dėl draudimo priimti finansavimą iš juridinių asmenų. Rinkimų vertinimo misija sulaukė kaltinimų iš vairių partijų bei nevyriausybinėse organizacijose (NVO) dėl netiesioginio politinių partijų kampanijų finansavimo iš trečiųjų asmenų, tokių kaip labdaros bei jaunimo organizacijos.

Siekiant sustiprinti tautinių mažumų atstovavimą statymų leidyboje, turėtų būti apsvaistytas žemesnis rinkimų slenkstis tautinių mažumų partijoms. 70

LLRA (Lietuvos lenkų rinkimų akcija) Vyriausiajam administraciniam teismui apskundė vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) sprendimą dėl vienmandačių apylinkių šiuose rinkimuose, teigdama, jog šalia kitų problemų, rinkimų apylinkių ribų pokyčiai apribojo partijos kandidatų išrinkimo galimybes. Teismas atmetė skundą dėl procedūrinės priežasties ir jo nenagrinėjo iš esmės (žr. dalį skundų ir apeliacijų).

Ateiviai yra patariama priimti sprendimus dėl apylinkių ribų pokyčių konsultuojantis su tautinių mažumų atstovais kuomet tai gali turėti poveikį tautinių mažumų bendruomenėms. 71

Balsavimo kortelė tautinių mažumų kalbomis nebuvo. Taip atsitiko todėl, kad 2006 metų Konstitucinio Teismo nutarime yra teigiama, jog referendumo balsavimo kortelė su vertimu tautinių mažumų kalbas naudojimas pažeidžia konstitucinius nuostatus, jog lietuvių kalba yra valstybinė kalba. 72

Informacija apie politines partijas ir svarbiausia informacija rinkėjui, kuri vyriausioji rinkimų komisija (VRK) išvertė lenk ir rus kalbas, buvo publikuojama dienraštyje lenk kalba *Kurier Wilenski*, ir savaitraštyje rus kalba *Obzor*. Vyriausiosios rinkimų komisija (VRK) taip pat davė leidimą NVO išversti informaciją apie rinkėjų teises lenk kalba.

ESBO Demokratinė institucija ir žmogaus teisių biuro rinkimų vertinimo misija pastebėjo, jog buvo atvejų, kuomet rinkėjai atrodė nesuprato balsavimo procedūras, o taip greitai atsitiko dėl lietuvių kalbos žinių trūkumo.

Informacijos teikimas apie balsavimo procedūras tautinėse mažumos kalba, ypač tose vietovėse, kuriose gyvena didelės tautinės mažumos bendruomenės, užtikrinti, jog tautinėse mažumos rinkėjai balsuodami nesusidurs su kalbos kliūtimis. 73

Rinkimų administracija atsovavo tautines mažumas regioniniu ir vietos lygmeniu. 74 Apylinkių rinkimų komisijos, kurias aplankė ESBO Demokratinė institucija ir žmogaus teisių biuro rinkimų vertinimo misija, atspindė vietos populiacijos vaizdą. Šiuose rinkimuose LLRA (Lietuvos lenkų rinkimų akcija) turėjo 827 akredituotus stebėtojus.

Tekstą išvertė Austėja Balienaitė savanoriaujant Europos žmogaus teisių fonde, www.efhr.eu.